УДК 342.9:343.1(477)
DOI 10.33244/2617-4154.4(17).2024.77-85

Л. В. Мілімко,
канд. юрид. наук, доцент,
доцент кафедри кримінального судочинства та аналітичної діяльності,
Державний податковий університет
e-mail:larisa_milimko@ukr.net
ORCID ID 0000-0001-5821-5862

ДОКАЗИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ТА ПРОВАДЖЕННІ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ

У контексті сучасних викликів правової системи проблеми щодо доказів у кримінальному провадженні та провадженні про адміністративні правопорушення набувають особливої актуальності. Докази є основою побудови будь-якого обвинувачення та доведення вини або невинуватості особи.

Дослідивши поняття «докази» в кримінальному процесуальному праві та праві адміністративної відповідальності, потрібно вказати, що ця дефініція є достатньо розробленою науковцями та універсальною. Докази фактично містять інформацію про подію. Така інформація міститься в різних джерелах, зафіксована в різних формах: показаннях, речових доказах, документах, висновках експертів. У КпАП України такий перелік зафіксований більш широко. Водночас ні в законодавстві про адміністративні правопорушення, ні в кримінально-процесуальному законодавстві не охоплені всі джерела, з яких можливо отримати інформацію про правопорушення. Зокрема, наведений перелік джерел доказів не передбачає всього різноманіття фактичних даних, які можливо, наприклад, отримати з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

У КПК України (ст. 85, 86) законодавець закріпив вимоги щодо належності та допустимості доказів. Недопустимий доказ не може бути використаний під час прийняття процесуальних рішень, на нього не може посилатися суд під час ухвалення судового рішення. У КпАП України прямо не закріплені вимоги щодо належності й допустимості доказів.

У КПК України вимоги щодо належності та допустимості доказів визначені чітко й закріплені окремою нормою. У КпАП України такі вимоги зафіксовані не настільки чітко, у зв'язку з чим у практичних ситуаціях трапляються випадки, коли суди відмовляють в приєднанні до матеріалів справи доказів, які б могли вплинути на більш об'єктивне вирішення справи.

© Мілімко Л. В., 2024

Автор доходить висновку, що є необхідність закріпити окремою статтею норму щодо достатності доказів у кримінальному провадженні та провадженні про адміністративні правопорушення.

Ключові слова: *докази, докази в кримінальному провадженні, докази в провадженні про адміністративні правопорушення, належність доказів, допустимість доказів, достатність доказів.*

Мета дослідження. Здійснити порівняльний аналіз поняття «докази» в кримінальному провадженні та провадженні про адміністративні правопорушення, встановити джерела доказів у цих провадженнях та дати характеристику належності, допустимості й достатності доказів, зафіксованих у КПК України та КпАП України і реалізації цих критеріїв доказів у процесі правореалізації.

Постановка проблеми. Докази є основою побудови будь-якого обвинувачення, тому проблема щодо доказів у кримінальному провадженні та провадженні про адміністративні правопорушення була і залишається досить актуальною як у науці кримінально-процесуального права, так і права про адміністративні правопорушення.

У наукових публікаціях, присвячених цьому питанню, відсутній єдиний підхід щодо трактування дефініції «докази», «джерела доказів», а також їх належності, допустимості, достатності та достовірності, у зв'язку з чим аналіз зазначених понять та їх ролі і значення в доказуванні кримінальних та адміністративних правопорушень є досить важливим і потрібним. Саме цими обставинами пояснюється необхідність написання статті, її логіка та зміст.

Дослідженню питань щодо доказів у кримінальному та адміністративному процесі присвятили свої праці М. П. Курило, В. П. Пєтков, М. А. Погорецький, А. С. Кумилко, О. Р. Сірант, В. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, Є. В. Додін, Л. В. Коваль, О. В. Кузьменко, В. К. Колпаков та інші науковці.

Виклад основного матеріалу. Законодавче визначення поняття «докази» в Кодексі України про адміністративні правопорушення (далі – КпАП України) закріплене у ст. 251, якою встановлено, що доказами в справі про адміністративне правопорушення є будь-які фактичні дані, на основі яких у визначеному законом порядку орган (посадова особа) встановлює наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність такої особи в його вчиненні та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи [1].

Відповідно до ст. 84 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) доказами у кримінальному провадженні є фактичні дані, отримані в передбаченому цим Кодексом порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження й підлягають доказуванню [2].

Як вбачається, що наведені визначення є подібними. М. П. Курило під час дослідження доказів та доказування в судових процесах різних галузей процесуального права зазначає, що підходи до визначення понять доказів та доказування, їх суб'єктів, процесу доказування в усіх процесуальних галузях права є ідентичними. Доказування є

міжгалузевим інститутом, який існує в межах усіх процесуальних галузях права. Особливості доказового процесу збігаються в усіх процесуальних деталях та всіх процесуальних галузях права [3, с. 125].

Подібну думку розділяють автори книги «Докази і доказування в адміністративному судочинстві: основні поняття інституту доказів, види доказів в адміністративному судочинстві, особливості засобів доказування, порівняння з іншими видами судочинства, актуальна судова практика» під загальною редакцією В. П. Пєткова, та вказують, що всі галузі процесуального права в основі своїй базуються на спільних способах збирання, дослідження й оцінки доказів мають схожі способи доказування і дефініції самих доказів; а зумовлюється це історичним походженням окремих сучасних видів судочинства з однієї прадавньої процедури вирішення спору, яка раніше не мала поділу на кримінальну, цивільну, господарську чи адміністративну [4, с. 7].

У КпАП України зазначено, що «доказами є будь-які фактичні дані». У КПК зазначається, що «доказами є фактичні дані».

Переважна більшість вчених термін «дані» ототожнює з поняттям «інформація», з чим доцільно погодитися, так як саме такі джерела доказів, як показання, речові докази, документи, висновки експертів (ч. 2 ст. 84 КПК України) несуть доказову інформацію, що необхідна по конкретному кримінальному провадженню.

У кримінальній процесуальній літературі відсутня єдина позиція щодо змісту фактичних даних. Так, М. А. Погорецький, А. С. Кумилко вказують, що фактичні дані являють собою не будь-яку інформацію, не будь-які дані про кримінальне правопорушення. Фактичні дані – це дані про факти (про обставини) кримінальних правопорушень, що мають вірогідний характер [5, с. 54–62].

Як зазначає О. Р. Сірант, в адміністративно-процесуальному праві найпоширеніша та сприйнята більшістю вчених (В. Б. Авер'янов, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, Є. В. Додін, Л. В. Коваль, О. В. Кузьменко, В. К. Колпаков та ін.) є думка про те, що фактичними даними потрібно вважати відомості про факти, отримані із законних джерел, а відомостями про факт – інформацію, що забезпечує пізнання факту [6, с. 107–116].

Будь-які докази (незалежно від галузі, в якій вони існують) мають свою процесуальну форму, тобто, зафіксовані в певному джерелі в певному вигляді. Відповідно до ч. 2 ст. 84 КПК України, процесуальними джерелами доказів є показання, речові докази, документи, висновки експертів.

У ст. 251 КпАП України більш детально визначені джерела доказів, а саме: дані встановлюються протоколом про адміністративне правопорушення, поясненнями особи, яка притягається до адміністративної відповідальності, потерпілих, свідків, висновком експерта, речовими доказами, показаннями технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, зокрема тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, зокрема тими, що використовуються особою, яка притягається до адміністративної відповідальності, або свідками, а також працюючими в автоматичному режимі або в режимі фотозйомки (відеозапису), які використовуються під час нагляду за виконанням

правил, норм і стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху, безпеки на автомобільному транспорті та паркування транспортних засобів, актом огляду та тимчасового затримання транспортного засобу, протоколом про вилучення речей і документів, а також іншими документами.

Як вбачається з викладеного вище, що ні в кримінально-процесуальному законодавстві, ні в законодавстві про адміністративні правопорушення не охоплені всі джерела, з яких можливо отримати інформацію про правопорушення. Зокрема, наведений перелік джерел доказів не передбачає всього різноманіття фактичних даних, які можливо, наприклад, отримати з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Безумовно, розширення переліку фактичних даних могло б сприяти більш ефективному доведенню обставин справи, оскільки використання особою всієї сукупності передових технологій, спеціальних знань фахівців та експертів дають змогу уникнути незаконного притягнення до відповідальності й максимально використовувати сучасний правовий потенціал захисту прав і свобод громадян; з іншого боку, забезпечити противаги приватного та публічного інтересу щодо взаємних зловживань.

У КПК України (ст. 85, 86) законодавець закріпив вимоги щодо належності та допустимості доказів. Водночас під поняттям «належні докази» законодавець визначає докази, які прямо чи опосередковано підтверджують наявність чи відсутність обставин, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні, та інших обставин, які мають значення для кримінального провадження, а також достовірність чи недостовірність, можливість чи неможливість використання інших доказів.

Доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому КПК України. Недопустимий доказ не може бути використаний під час прийняття процесуальних рішень, на нього не може посилатися суд під час ухвалення судового рішення.

У КпАП України прямо не закріплені вимоги щодо належності й допустимості доказів. Однак не може бути припустимим у провадженні про адміністративні правопорушення, щоб суд посилався на доказ, який є недопустимим чи неналежним. Тому в ст. 252 КпАП України закріплено, що орган (посадова особа) оцінює докази за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному й об’єктивному дослідженні всіх обставин справи в їх сукупності, керуючись законом і правосвідомістю, що фактично відповідає вимогам належності та допустимості доказів.

На практиці суди приділяють достатньо уваги належності й допустимості доказів у провадженні про кримінальні та адміністративні правопорушення. Зокрема, у постанові Новоселицького районного суду Чернівецької області у справі про адміністративне правопорушення № 720/26/19 судом вказано, що за змістом ст. 251, 280 КУпАП доказуванню під час розгляду справи про адміністративне правопорушення належними та допустимими доказами підлягає подія щодо вчинення адміністративного правопорушення, вина особи в його вчиненні, чи підлягає вона адміністративній відповідальності на інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Згідно з положеннями ст. 251 КУпАП протокол про адміністративне правопорушення є доказом у справі про адміністративне правопорушення, на підставі якого встановлюється наявність чи відсутність адміністративного правопорушення, винність особи в його вчиненні, та інші обставини, що мають значення для вирішення справи. Під час розгляду справ про

адміністративне правопорушення надається оцінка саме обставинам, які були викладені в протоколі [7].

Суд повинен визнати недопустимим доказом протокол про адміністративне правопорушення, протокол обшуку в кримінальному провадженні або інший процесуальний документ, якщо вони складені особою, яка не мала на це повноважень. Щодо цього питання судами акцентована увага, зокрема, у постанові Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 18.02.2020, справа № 199/8582/18 [8]; постанові Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 29.01.2020, справа № 473/3712/18 [9]; постанові Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 29.01.2019, справа № 466/896/17 [10]; постанові об'єднаної палати ККС ВС від 06.12.2021, справа № 663/820/15-к [11].

Крім того, суди акцентують увагу на практиці ЄСПЛ та зазначають, що у своїх рішеннях ЄСПЛ неодноразово наголошував, що допустимість доказів є прерогативою національного права і, за загальним правилом, саме національні суди повноважні оцінювати надані їм докази. Під час оцінювання доказів суд має керуватися критерієм доведеності винуватості особи «поза будь-яким розумним сумнівом» і така «доведеність може випливати із сукупності ознак чи неспростовних презумпцій, достатньо вагомих, чітких та узгоджених між собою» (див. рішення у справах «Тейксейра де Кастро проти Португалії» від 9 червня 1998 року [12], «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21 квітня 2011 року [13]).

Про достатність доказів у КпАП України законодавець вказує лише у ст. 45, де зазначає на необхідності достатності даних про те, що особа хвора на венеричну хворобу. Однак щодо інших правопорушень, то законодавець не висуває вимог про необхідність достатності доказів. Але під час вирішення практичних ситуацій у справах, що стосуються інших адміністративних правопорушень, зокрема, правил дорожнього руху, Верховний Суд доходить таких висновків, що сам факт визнання особою вини в порушенні правил дорожнього руху не може бути достатнім доказом правомірності рішення суб'єкта владних повноважень і не звільняє останнього від доведення його правомірності.

Також у постанові від 15 травня 2019 року у справі № 537/2088/17 вказується, що з'ясування обставин, за яких вчинено адміністративне правопорушення, яке позивачу поставлено за провину, буде неповним і поверховим, якщо не дослідити його в усіх тих аспектах, про які зазначено вище. У справі про адміністративне правопорушення правил дорожнього руху мають міститися докази, на яких ґрунтується висновок про вчинення особою такого правопорушення (Солом'янський районний суд м. Києва, справа № 760/215/17, 17.10.18).

Для забезпечення вимоги щодо достатності доказів важливе значення має можливість збирання доказів і надання їх суду. Згідно з ч. 2 ст. 251 КпАП України обов'язок щодо збирання доказів покладається на осіб, уповноважених на складання протоколів про адміністративні правопорушення, визначених статтею цього Кодексу. Водночас, відповідно до ч. 1 ст. 268 КпАП України, особі, яка притягується до адміністративної відповідальності, надане право, на противагу доказів, зібраних особою, уповноваженою на складання протоколів про адміністративне правопорушення надавати свої докази та заявляти клопотання.

На потреби достатності доказів у кримінальному процесі законодавець вказує безпосередньо у п. 2 ч. 2 ст. 152 та п. 2 ч. 2 ст. 157 КПК України, коли зазначає про достатність доказів, які вказують на вчинення особою кримінального правопорушення під час вирішення питання про відсторонення від посади слідчий суддя, суд зобов'язаний врахувати такі обставини та під час вирішення питання про тимчасове обмеження в користуванні спеціальним правом.

Науковці в галузі кримінального процесу також обґрунтовують достатність доказів у кримінальному процесі. Зокрема, як зазначає С. О. Шульгін, у зв'язку з занадто широким розумінням достатності доказів, наведеним у законі, під час прийняття процесуального рішення на практиці досить часто для прийняття найбільш важливих процесуальних рішень поняття достатності доказів зводиться до їх звичайного арифметичного обрахунку за схемою: чим більше окремих процесуальних джерел доказів (показань, речових доказів, документів, висновків експертів), тим краще. Водночас в окремих випадках у деяких злочинах показань чи документів може взагалі не бути, у висновках експертів можуть бути відсутні категоричні (ствердні) відповіді на поставлені запитання, а основні сліди злочину збережені на речових доказах (листування в мобільному телефоні учасників злочину). Іноді такого доказу достатньо для прийняття, наприклад, рішення про притягнення особи для кримінальної відповідальності та застосування запобіжного заходу, однак його не достатньо для формулювання обвинувачення та складання обвинувального акта, а тому отримані такі докази необхідно використати для їх перевірки через проведення відповідних слідчих та процесуальних дій [14, с. 109–116].

Висновки. Отже, на основі проведеного дослідження потрібно зазначити, що розуміння понять доказів та доказування, їх суб'єктів, процесу доказування в усіх процесуальних галузях права є ідентичними. Доказування є міжгалузевим інститутом, що притаманний усім процесуальним галузям права.

У наведених у КПК України та КпАП України переліків джерел доказів не передбачають всього різноманіття фактичних даних, які можливо отримати з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Розширення переліку фактичних даних мало б позитивний вплив на ефективне доведення обставин справи.

І в кримінальному процесі, і в процесі притягнення винного до адміністративної відповідальності докази повинні відповідати вимогам належності, допустимості та достатності. У КПК України вимоги щодо належності та допустимості доказів визначені чітко й закріплені окремою нормою. У КпАП України такі вимоги зафіксовані не настільки чітко, у зв'язку з чим у практичних ситуаціях трапляються випадки, коли суди відмовляють у приєднанні до матеріалів справи доказів, які б могли вплинути на більш об'єктивне вирішення справи.

ЄСПЛ у рішеннях неодноразово наголошував, що допустимість доказів є прерогативою національного права, і за загальним правилом саме національні суди повноважні оцінювати надані їм докази. Під час оцінювання доказів суд має керуватися критерієм доведеності винуватості особи «поза будь-яким розумним сумнівом» і така «доведеність

може випливати із сукупності ознак чи неспростовних презумпцій, достатньо вагомих, чітких і узгоджених між собою».

Також, на нашу думку, є доцільним закріпити окремою статтею норму щодо достатності доказів у кримінальному провадженні та провадженні про адміністративні правопорушення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-X. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80732-10/find?text=%E4%EE%F1%F2%E0%F2%ED (дата звернення: 10.08.2024).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651 (дата звернення: 15.08.2024).

3. Курило М. П. Докази та доказування в судових процесах різних галузей процесуального права: можливості уніфікації. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 12. С. 119–125.

4. Докази і доказування в адміністративному судочинстві: основні поняття інституту доказів, види доказів в адміністративному судочинстві, особливості засобів доказування, порівняння з іншими видами судочинства, актуальна судова практика / за заг. ред. В. П. Пєткова. Київ : ВД «Професіонал», 2024. 368 с.

5. Погорецький М. А., Кумилко А. С. Фактичні дані та їх значення для документування оперативними підрозділами злочинів у сфері фінансування Національним банком України вітчизняних банків. *Вісник кримінального судочинства.* 2015. № 4. С. 54-62.

6. Сірант О. Р. Фактичні дані як складова частина доказів, утворених із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у провадженні у справах про адміністративні правопорушення. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»* : зб. наук. пр. Львів, 2016. № 850. С. 107–116.

7. Постанова Новоселицького районного суду Чернівецької області від 29.03.2019 у справі № 720/26/19. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/80875352 (дата звернення: 15.08.2024).

8. Постанова Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 18.02.2020 у справі № 199/8582/18. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/87793898 (дата звернення: 15.08.2024).

9. Постанова Третьої судової палати Верховного Суду від 29.01.2020. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/87365800 (дата звернення: 17.08.2024).

10. Постанова Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 29.01.2019 у справі № 466/896/17. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/79601140 (дата звернення: 17.08.2024).

11. Постанова Об’єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 06.12.2021 у справі № 663/820/15-к. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/101829915 (дата звернення: 15.08.2024).

12. Рішення у справі «Тейксейра де Кастро проти Португалії» від 9 червня 1998 року / Європейський суд з прав людини. URL : https://ips.ligazakon.net/document/SO1246?ed=1998_06_09 (дата звернення: 17.08.2024).

13. Рішення у справі «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21.04.2011 / Європейський суд з прав людини. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683#Text (дата звернення: 15.08.2024).

14. Шульгін С. О. Достатність доказів як підстава прийняття процесуальних рішень слідчим та прокурором. *Право та державне управління.* 2019. № 2 (35), том 2. С. 109–116.

REFERENCES

1. Kodeks administruvannya opublikovano 07.12.1984 № 8073-KH. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/80732-10/find?text=%E4%EE%F1%F2%E0%F2%ED (data zvernennya: 10.08.2024).

2. Kryminal′nyy protsesual′nyy kodeks Ukrayiny vid 13 kvitnya 2012 roku № 4651-VI. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651 (data zvernennya: 15.08.2024).

3. Kurylo M. P. Dokumenty dokumentuyut′sya v sudakh pershoyi instantsiyi: mozhlyvosti unifikatsiyi. 2013. № 12. S. 119–125.

4. Dokazy i dokazuvannya v aiitratyvnomu sudo suppe: osnovnsh ionsty ever sudochynstvits, osoblyvostkhl dokazuvannya, porvnyannist′ z iymy vydamy sudo suppe, aktual′na sudova / zah. red. V. P. Petkova. Kyyiv : VD «Profesional», 2024. 368 s.

5. Pohorets′kyy M. A., Kumylko A. S. Naspravdi ye sertyfikat na dokumentatsiyu pro khirurhichni protsedury u sferi finansuvannya Natsional′nym bankom Ukrayiny vitchyznyanykh kiv. *Visnyk kryminal'noho sudochynstva.* 2015. № 4. S. 54–62

6. Sirant O. R. Faktychna yak box chastyna dokazkhod u spravakh pro adube pravnsh pravorushennya. *Vook natsaudnal'noho unouch «l'vvasks polulskhnytchen»* : zb. nauk. per. L′viv, 2016. № 850. S. 107–116.

7. Postanova Novoselyts′koho rayonnoho sudu Chernets′koyi oblasti vid 29.03.2019 u spravi № 720/26/19. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/80875352 (data zvernennya: 15.08.2024).

8. Postanova Druhoyi sudovoyi palaty Kastsiynoho kryminal′noho sudu Verkhovnoho Sudu vid 18 lyutoho 2020 r., dyv. № 199/8582/18. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/87793898 (data zvernennya: 15.08.2024).

9. Postanova Tretiolo – palatyn Verkhovnoho mostu 29 sichnya 2020 roku. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/87365800 (data zvernennya: 17.08.2024).

10. Postanova Druhoyi sudovoyi palaty Kastsiynoho kryminal′noho sudu Sudu vid 29.01.2019 u spravi № 466/896/17. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/79601140 (data zvernennya: 17.08.2024).

11. Postanova Ob″yednanoyi palaty Kasatsiynoho kryminal′noho sudu Verkhovnoyi Rady vid 06.12.2021 za № 663/820/15-k. URL : https://reyestr.court.gov.ua/Review/101829915 (data zvernennya: 15.08.2024).

12. Prochytayte stattyu «Teykseyra Kastro proty Portuhaliyi» vid 9 kvitnya 1998 roku / Yevropeys′kyy sud z prav lyudyny. URL : https://ips.ligazakon.net/document/SO1246?ed=1998_06_09 (data zvernennya: 17.08.2024).

13. Prochytayte stattyu «Netsypor i Ronkalo na zakhyst vid Ukrayiny» 21 kvitnya 2011 roku / Yevropeys′kyy sud z prav lyudyny. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_683#Text (data zvernennya: 15.08.2024).

14. Shul′hin S. O. Dostatnist′ dokaziv yak pZhdstava pislya protsesual′nykh ta prokurorom. *Zavzhdy ye kontrol′.* 2019. № 2 (35), tom 2. S. 109–116.

L. V. MILIMKO. EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS AND PROCEEDINGS ON ADMINISTRATIVE OFFENSES: COMPARATIVE LEGAL ANALYSIS

In the context of modern challenges to the legal system, problems regarding evidence in criminal proceedings and proceedings on administrative offenses become particularly relevant. Evidence is the basis of building any accusation and proving the guilt or innocence of a person.

Having studied the concept of evidence in criminal procedural law and the law of administrative responsibility, it should be noted that this definition is sufficiently developed by scientists and universal. Evidence actually contains information about an event. Such information is contained in various sources, recorded in various forms: testimony, physical evidence, documents, and expert opinions. In the Administrative Code of Ukraine, such a list is recorded more widely. At the same time, neither the legislation on administrative offenses nor the criminal procedural legislation covers all the sources from which it is possible to obtain information about offences. In particular, the given list of sources of evidence does not include all the variety of factual data that can be obtained, for example, using information and communication technologies.

In the Code of Criminal Procedure of Ukraine (Articles 85, 86), the legislator established requirements regarding the propriety and admissibility of evidence. Inadmissible evidence cannot be used when making procedural decisions, it cannot be referred to by the court when passing a court decision. The Criminal Code of Ukraine does not directly establish requirements regarding the propriety and admissibility of evidence.

In the Criminal Procedure Code of Ukraine, the requirements regarding the propriety and admissibility of evidence are clearly defined and established by a separate norm. In the Civil Code of Ukraine, such requirements are not so clearly recorded, which is why in practical situations there are cases when courts refuse to add to the case materials evidence that could affect a more objective resolution of the case.

The author concludes that there is a need to enshrine in a separate article the norm regarding the sufficiency of evidence in criminal proceedings and proceedings on administrative offenses.

Key words: *evidence, evidence in criminal proceedings, evidence in proceedings on administrative offenses, propriety of evidence, admissibility of evidence, sufficiency of evidence.*

Стаття надійшла до редколегії 30 вересня 2024 року